

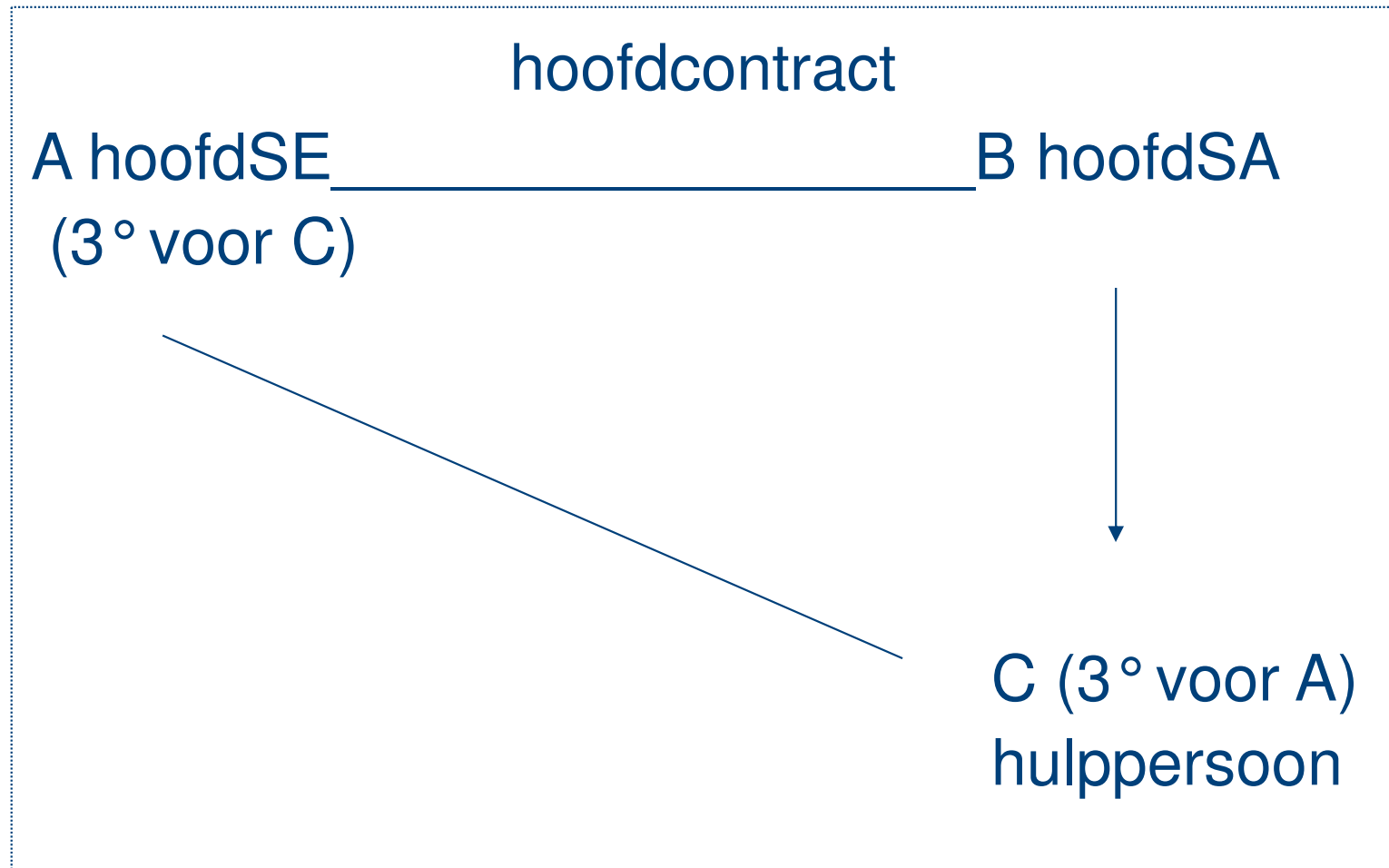
Het samenloopverbod mag en moet verdwijnen: het ultieme bewijs

Ilse Samoy
Instituut voor Verbintenissenrecht

Dilemma – Oslo – Elmgreen & Dragset

Vraagstelling

Huidige standpunt in het Belgische recht

- relatief samenloopverbod
- twee uitzonderingen:
 - contractuele wanprestatie = misdrijf
 - gemengde fout en zuiver buitencontractuele schade
- leer van de quasi-immuniteit van de hulppersoon

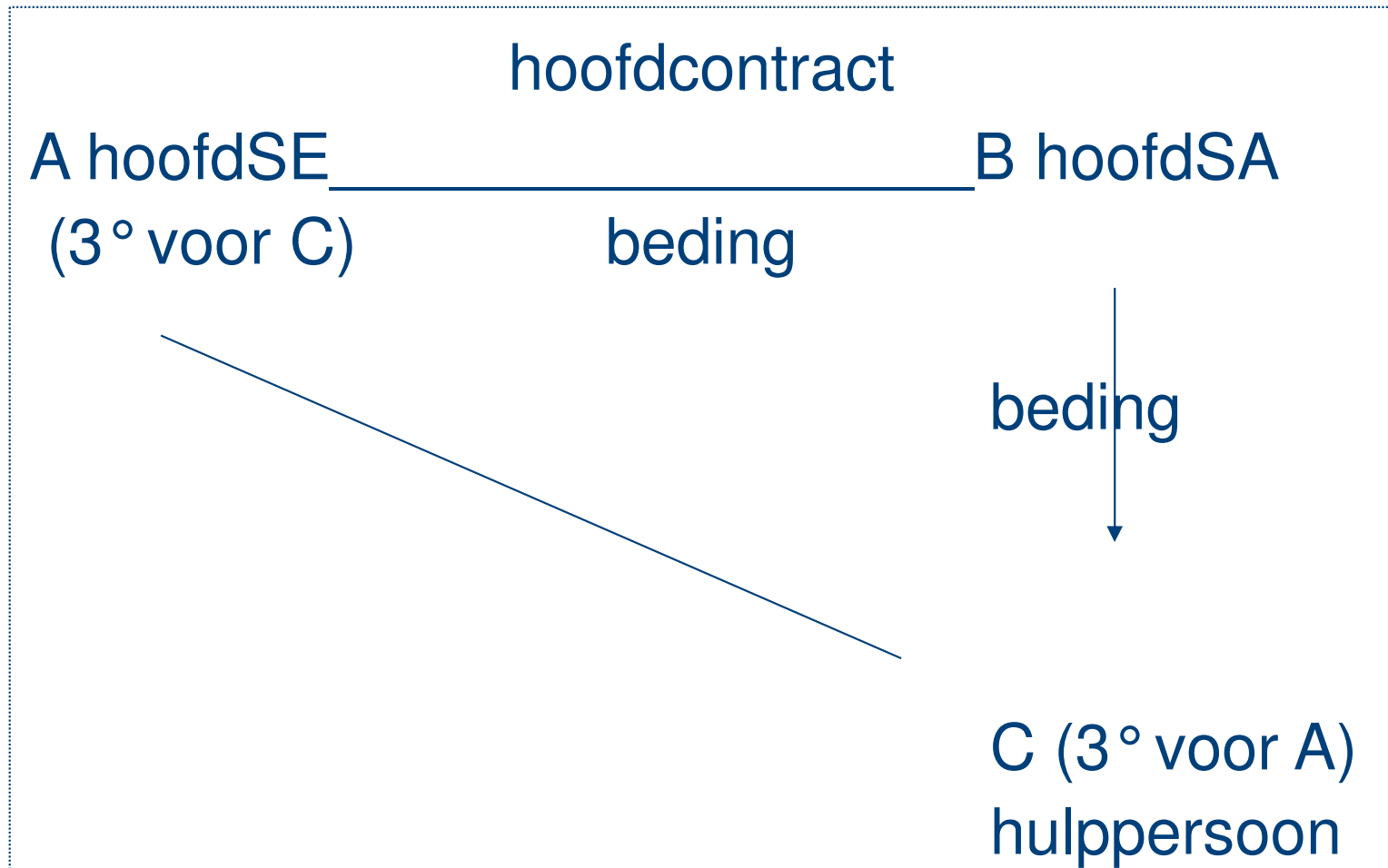
Hervormingsproject

- De benadeelde mag zich jegens een medecontractant beroepen op de buitencontractuele aansprakelijkheid tenzij deze mogelijkheid wettelijk of contractueel is uitgesloten.
- Indien de benadeelde het herstel vordert van schade die haar oorzaak vindt in de niet-nakoming van een contractuele verbintenis, hebben de bijzondere wettelijke bepalingen en de contractuele bedingen die specifiek betrekking hebben op de verbintenissen van de partijen evenwel voorrang op de regels van de buitencontractuele aansprakelijkheid.
- Deze voorrang geldt niet bij vorderingen tot het herstel van schade ingevolge een aantasting van de fysieke integriteit.

Troeven nieuwe voorstel

- bevrijding van de fictie dat partijen die een contract sluiten afstand doen van het buitencontractuele regime (afstand van recht wordt niet vermoed)
- betere vrijwaring van de contractuele bedingen en van de economie van het contract
- logische uitzondering bij aantasting van de fysieke integriteit (materie van openbare orde: partijen kunnen hiervan niet afwijken)
- quasi-immuniteit van de uitvoeringsagent is vreemde eend in de rechtsvergelijkende bijt

Vraagstelling

Bedingen uit het hoofdcontract tussen A en B

- C is economische vervanger van B en een louter instrument bij de uitvoering van het hoofdcontract
- ⇒ C kan slechts aangesproken worden door A onder dezelfde voorwaarden als B
- Art. 5.89, § 2 BW

Doet de schuldenaar voor de nakoming van het contract een beroep op hulppersonen, dan kunnen zij tegen de hoofdschuldeiser het bevrijdingsbeding inroepen dat is overeengekomen tussen hem en de schuldenaar.

Bedingen uit het contract tussen B en C

- Regel: beginsel van relativiteit
- MAAR: in bepaalde gevallen rechtstreekse contractuele relatie tussen A en C via vertegenwoordigingsfiguur
 - B kan de verbintenis niet nakomen omwille van monopolie
 - B heeft niet de expertise om de contractuele verbintenis na te komen
- MAAR: correctie op beginsel van relativiteit

Nederlandse recht

HR 7 maart 1969, ECLI:NL:HR:1969:AB7416, *NJ* 1969, 249 (gegaste uien): JA

HR 13 januari 1979, ECLI:NL:HR:1979:AC2298, *NJ* 1979, 362 (securicor): JA

HR 20 juni 1986, ECLI:NL:HR:1986:AD5694, *NJ* 1987, 35 (citronas): NEEN

HR 9 juni 1989, ECLI:NL:HR:1989:AC0927, *NJ* 1990, 40 (Gestolen Hammen): NEEN

HR 21 januari 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA4429, *NJ* 2000, 553 (Sungreen): JA

Gezichtspunten

- 1) het aan A toe te rekenen vertrouwen van de hulppersoon dat zijn contractvoorwaarden derdenwerking zullen krijgen;
- 2) de aard van de overeenkomst en de bijzondere relatie tussen A en de hulppersoon;
- 3) het stelsel der wet, in het bijzonder daar waar de wet de derdenwerking van clausules in bepaalde contexten beoogt te begrenzen;
- 4) de nauwe verbondenheid van A bij de overeenkomst tussen B en C;
- 5) de eenheid van concern tussen A en B;
- 6) de gangbaarheid van het exoneratiebeding in de context van het specifieke geval;
- 7) de bekendheid van A met het exoneratiebeding.

Inpassing in het Belgische recht

- via schijnvertegenwoordiging
- via de leer van het verbod op rechtsmisbruik (bijzonder criterium van het beschamen van het rechtmatig vertrouwen)

Conclusie: springen!

